

rák elszóródása megakadályoztassék, továbbá minthogy a mycelium elterjedésének a határát nem lehet megismerni, azt a fát is meg kell semmisíteni, a mely a megtámadott fától 1—2 *m* távolságban van. Hasonlóképen a padolat alatt levő talaj jóval mélyebbre ásandó ki mint a meddig benne a mycelium szálak pusztá szemmel láthatók.

Az így nyert anyagok elszállítására használt szekerek, taligák és targonczák, ha azokat az új anyagok szállítására is használni akarjuk, gondosan megtisztítandók és megmosandók. A falak alsó részeit, úgy a padozat alatt mint fölött, ugyszinte a párnafák háta mögött, valamint a gerendákat is gondosan le kell kapartatni és forró kreosottal bekenetni és végül jól lesimitandó cementtel bevakolni. Az olyan faalkotó részeket, a melyeket nem érhet a légjárás, jó száraz anyagból kell készíteni és kreosottal bekenni. De a többi fa is száraz és lehetőleg elszigetelve legyen a falaktól.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, megmenekülhetünk a házi gombának nevezett nyügtől.

Az államerdészet 1888. évi költségvetése.

Miként ezelőtt, úgy most is közölni kívánjuk az államerdészet költségvetését és annak indokolását egész terjedelmében, ennek kíséretében adván egyszersmind a költségvetés tárgyalása alkalmával a képviselőházban felmerült vitát a gyorsírói napló teljes szószerinti szövegével.

I. Állami erdők.

Az állami erdőknél az 1888. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek, összehasonlítva az 1887. évi költségvetés tétéleivel, a következő táblázatban sommásan és rovatonként vannak előtüntetve:

Rovat		1888.	1887.	Az 1888. évre tehát	
		évi előirányzat	több	kevesebb	
Kiadások.					
Kezelési kiadások.					
1	Személyi járandóságok	833409	842428	.	9019
2	Irodai és szolgatartási átalányok	14017	14017	.	.
3	Egyéb irodai költségek	27752	27752	.	.
4	Lótartási és utazási átalányok	98729	99580	.	851
5	Egyéb utazási költségek	92030	92200	.	170
6	Kezelési épületek fentartása	69615	73000	.	3385
7	Jutalmak és segélyek	11900	12230	.	330
8	Egyéb előre nem látott költségek	14799	14869	.	70
	Összeg	1262251	1176076	.	13825
Közterhek.					
9	Adó és egyéb közköltségek	558523	562622	.	4099
10	Egyházi és jótékony célok	64458	66656	.	2198
	Összeg	622981	629278	.	6297
Üzleti költségek.					
11	Erdőrendezés	43290	48360	.	5070
12	Tűzfavágatás és szállítás	748429	751969	.	3540
13	Épület- és műszerfavágatás és szállítás	760825	749715	11110	
14	Fagyártmányok előállítása	109863	123453	.	13590
15	Faszén termelése és szállítása	188551	228478	.	39927
16	Erdőművelés	106561	107080	.	519
17	Mellékhaszonvételek	42780	48247	.	5467
18	Üzleti épületek és szállítási eszközök	257683	274745	.	17062
19	Anyagok és termények vásárlása	80915	92885	.	11970
20	Leltári tárgyak beszerzése	28205	30719	.	2514
21	Egyéb előre nem látható költségek	34617	35325	.	708
	Összeg	2401719	2490976	.	89257
	Kiadások főösszege	4186951	4296330	.	109379
22	Az állami kezelés alá vett községi erdők	84750	48250	36500	
	Főösszeg	4271701	4344580	.	72879

Rovat		1888.	1887.	Az 1888. évre tehát	
		évi előirányzat		több	kevesebb
Bevételek.					
1	Főhasználat :				
	<i>a)</i> tűzifa	1597278	1589665	7613	.
	<i>b)</i> épület- és műszerfa	3201863	3146203	55660	.
	<i>c)</i> fagyártmányok	342864	354299	.	11435
	<i>d)</i> faszén	355595	434471	.	78876
2	Mellék-haszonvételek	744252	722968	21284	.
3	Anyagok és termények	58233	56648	1585	.
4	Leltári tárgyak	1367	1203	164	.
5	Téritmények	6510	4580	1930	.
6	Egyéb bevételek	131655	128950	2705	.
	Bevételek összege	6439617	6438987	630	.
7	Az állami kezelés alá vett községi erdők	84750	48250	36500	.
	Főösszeg	6524367	6487237	37130	.

Ezen részletezés szerint, az állami erdők 1888. évi összes rendes bevétele 6,524.367 frt,
a rendes kiadás összege ellenben 4,271.701 „

s így a tisztajövedelem összesen . 2,252.666 frttal lett a költségvetésbe fölvéve.

Az állami erdők 1888. évi előirányzatát, az 1887. év költségvetésével összehasonlítva, kitűnik : hogy az 1888. évben remélhető rendes bevétel nagyobb 37.130 frttal,
a rendes kiadás pedig kisebb 72.879 „

Ehhez képest tehát a tisztajövedelem kedvezőbb . 110.009 frttal.

K i a d á s o k.

Miként a kiadásoknak fennebb rovatonként részletezett kimutatásából kitűnik, az állam pénzügyi helyzete által megkívánt legszigorubb takarékoságot tartottam szem előtt, s ennél fogva a szükségleteket minden rovaton, jóllehet az állam-erdők kiadásai eddig is a legtakarékosabb mértékben lettek előirányozva és felhasználva, a megengedhető legkisebb mér-

tékre szorított összegben, vagy azon határig leszállítva vettem fel, melyen belül, még az eddig elért siker és jövedelmek veszélyeztetése nélkül, vélem a jövő évi gazdasági kezelést folytathatónak. Egyedül az épület- és műszerfa termelés rovatán van 11.110 forintnyi többlet, melyet az ugyanezen című rovaton felvett 55.660 frtnyi nagyobb jövedelem elérhetése tett szükségessé.

Az állami kezelés alá vett községi erdők érdekében tett kiadásoknál mutatkozó 36.500 frtnyi költségtöbblet onnan ered, hogy Ujvidék város erdei, a volt 14. számú magyar határőrvidéki ezred erdei valamint Háromszék, Sáros, Vas és Zala vármegyék községi és közbirtokossági erdei, állami kezelésbe vétettek, hogy továbbá Fogaras, Ung és Zólyom vármegyék törvényhatóságaival, hasonló átvételek fölötti tárgyalások vannak folyamatban. Az ezek alapján szükséges költségtöbbletek egyébként, a hasonló nagyságu bevételi tételben lelik fedezeteket, s egészben véve, csak átfutó tételt képeznek.

B e v é t e l e k.

Az államerdők bevételeinél, noha az első rendes 6 rovat alatt együtt véve 90.941 frt több bevétel várandó, az 1887. évi előirányzathoz képest, összesen csak 37.130 frt bevételi többlet mutatkozik, melyet azonban a főhasználatok két tételénél, a vas és fűrészelt anyagok árának hanyatlása következtében, mutatkozó 90.311 frt jövedelmi kevesbület, nem számítva a községi erdőkért fizetett, és átfutó tételt képező 36.500 frt bevételt, egészben csak 630 frt többletre szállít.

A jövedelmi szaporulatot képező nevezetesebb bevételek, a tűzifánál felvett 7.613 frt, mely bár több kerületben ez anyagból kevesebb jövedelmet ígér, mégis a Lugos vidéki erdők-nél az eddiginél jobb értékesítést enged remélhetni, — az épület és szerszámfa eladása után várt 55.660 frt, mely részben a kolozsvári és szászsebesi erdőhatóságok kerületeiben, ezen termékek eladására kötött szerződés eredménye, részben pedig, a vinkovcei kerület tölgyfa anyaga után várható; a mellékhasználatoknál mutatkozó 21.284 frtnyi szaporulat pedig,

az erdei belzetek, a havasi és erdei legelők, az italmérési jogok, a téglá és mészégetés s más melléktermékek fokozottabb értékesítése által remélhető; — míg a többi kisebb bevételi többletek, egyes helyi tételek kisebb mérvű szaporulatából vagy elszámolási térítésekből erednek.

Az állami kezelésbe vett erdőkért, a birtokosok által megterített díjak 36.500 frtnyi bevételi szaporulatának oka ugyanaz, a mi a szükségleti rész 22. tétele alatt elő van adva; t. i. a kincstári kezelésbe az 1887. évben már is több erdőbirtok lett átvéve, az 1888. év folyamán pedig továbbiaknak átvétele fog bekövetkezni; ezeknek kezeléseért pedig, az erdőbirtokosok, a szükségletnek megfelelő költségeket tartoznak a kincstárnak fizetni.

Erdővásárlási alap.

Az 1884. évi XXVI. t.-cz. 1. §-a rendelkezése szerint Az erdőértékesítésről és vételről a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister évenként, a költségvetés indoklásban jelentést tesz“.

Az idézett törvény ezen rendelkezéséhez képest tehát az urbéri rendezés következtében, avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők faállományaért befolyt pénzről és ennek felhasználásáról, az 1886. év végéig bezárólag, a következő jelentést tehetem.

B e v é t e l.

Az örök áron eladott „kovili“ erdők vételára	135.000	frt	—	kr
Kis-Lonka község határában urbéri rendezés folytán kihasított „Kosztekuszki“ nevű erdőterület faállományának vételára	8.285	„	—	„
Kabolapolyána község által megvett 247 hold 830 □-öl terület cseprentés faállományának, 1882. október 16-ától kezdve 10 év alatt, évenként 100 firttal törlesztendő 990 frt 70 kr vételarából négy részlet	400	„	—	„

A tóki kincstári erdőbirtok faállományának csereszerződés alapján, történt eladásából befolyt: vételár 30.769 frt 63 kr
 késedelmi kamat 923 „ 09 „

A harkályligeti 875¹⁰⁷⁵/₁₆₀₀ holdnyi eladott erdőterület faállományáért, 1884. ápril 1-től 1891. évi ápril 1-éig terjedő 7 év alatt 7 egyenlő részletben fizetendő :

a) 93.000 frt vételár első négy részlete 53.142 „ 88 „

b) a telepesek által fizetendő 22.217 frtból három részlet 9.521 „ 57 „

A Bucsum községben levő „Péter és Pál“ nevű bányatársulatnak eladott 1704 □-ölnyi erdőterület faállományának vételára 338 „ 92 „

Az eladott „licsérdi“ kincstári erdőbirtok faállományának vételára 29.560 „ — „

A vinkovce-bréckai vasut vonala mentén, a Spacsva folyó szabályozása folytán eladott 86 drb fatörzs vételára 2.260 „ — „

A Pancsova mellé telepített székelvények részére, az orsovai erdőhivatal által kiszolgáltatót különböző faanyagok vételára 17.718 „ 04 „

A vinkovce-bréckai vasutvonal részére, a kincstári erdőből kihatott terület faállományának vételára 29.549 „ — „

Az orsovai erdőhivatal kerületében lévő vojloviczi kincstári erdőterületnek, 10 év alatt letarolandó faállományáért, 10 évi részletben fizetendő 169.014 frt vételár első részlete 16.801 „ 40 „

A Pancsova mellé telepített székelvények részére, a vojloviczi erdőből kiszolgáltatót különböző faanyagokért 3.984 „ 96¹/₂ „

Az urbéri rendezés folytán Körtvélyes községnek átadott erdőterület faállományának vételára 32.001 frt — kr

A vojloviczi erdőrészben talált száraz feküfa és fiatal tölgy állabokban gyérités által nyert rözsefa vételára 357 „ 10 „

A dévai tagosítás alkalmával, a Finikur nevű kincstári erdőterületből elesett 18⁶⁷⁵/₁₆₀₀ holdnyi terület faállományának vételára 327 „ 90 „

Az alap tulajdonát képező 203.000 frt névértékű 5⁰/₀-os magyar papír-járadék kamataiból 5.074 „ — „

Összes bevétel . 376.015 frt 49¹/₂ kr.

K i a d á s .

A taracsvölgyi vasut építéséhez hozzájárulási hányad fejében kifizettetett . 50.000 frt — kr

A vinkovce-brékaik vasut építéséhez, az államerdészlet 5 évi részletben fizetendő 115.000 frttal járulván hozzá, ezen összegből kifizettetett két részlet, vagyis 46.000 „ — „

Összes kiadás . 96.000 frt — kr.

Összehasonlítván a bevételt a kiadással, mutatkozik felesleg 280.015 frt 49¹/₂ kr.

Ebből :

Tőkésített összeg 203.000 frt névértékű 5⁰/₀-os magyar papíráradéki kötvényekben 194.850 „ 86 „

Készpénz 59.830 „ 33¹/₉ „

Hátralék 25.334 „ 30 „

Egyenleg . 280.015 frt 49¹/₂ kr.

Végül van szerencsém megemlíteni, hogy ezen alaptól eddigelé erdőbirtok vásárlást még nem teljesíthettem, tárgyalások vannak azonban folyamatban, két olyan erdőbirtok meg-

vételére, melyeket a fent idézett törvény kitűzött célja szerint, az állam részére megvásárolni kívánatos.

7. czim. Erdőfelügyelőségek.

A kir. erdőfelügyelőségek 1888. évi költségvetése az 1887. évre megállapított költségvetéstől semmiben sem tér el, s az eddig is fennállott és jövőre is mellőzhetlen tényleges szükségesség szerint lett előirányozva.

8. czim. Országos erdei alap.

Kiadás. Az alap kiadásánál az erdősítési célokra szükséges 12.000 frtnyi összeg ugyanaz, mely 1887. évre lett megszavazva.

A szakképzett erdőőrök nevelésének rovatán a mult évben előirányzott 24.800 frttal szemben 3.200 frttal több lett felvéve, mely összeget a lipitújvári szakiskolában 1887. év őszén megnyiló második évfolyamba felvett növendékek eltartásának költsége tett szükségessé.

Az alap részére előirányzott 2.240 frtnyi többlet, a mult évi jövedelemnél az 1888. évre 11.200 frttal nagyobbra előirányzott bevételi összegnek egy ötöd részét képezi, melyet az alap szabályai értelmében mint tőkésítendő összeget kellett felvenni.

Bevétel. Az alap bevételei alatt 1888. évre előirányzott 50.000 frtnyi összeg a mult évre felvett jövedelem ellenében 11.200 forinittal nagyobb.

Ezen többlet előirányzásával ez alapnak mult évi 5.760 frt fedezetlen kiadása szünik meg s annak felvétele lehetséges volt azért, mert az alap tulajdonát képező magyar aranyjárdék kötvények kamataiból és jövedelmeinek, az eddigi tapasztalat szerint ezutánra is várható emelkedéséből, ily bevételre most már biztosan számíthatni, s ez által egyszersmind, a mint ezt a mult években e tárgyban előterjesztett indokolásban az alapnak az általános állami bevételekből szükségelt további javadalmazása megszűnt.

Az előbbieken közölt költségvetés képviselőházi tárgyalásáról a következőket közöljük :

Lipthay Károly. T. képviselőház! (Halljuk!) Nem szándékom az összes államkincstári erdők oeconomicusát rövid felszólalásomban felkarolni, mert mindazokra vonatkozólag adatok rendelkezésemre nem állanak, hanem csupán a tőlem nagyjából ismert ungvári kincstári uradalmi erdők kezelésére kívánok megjegyzéseket tenni. Lehet talán ezekből az ehhez hasonló erdőkezelésekre következtetni, vagy az ettől eltérő erdők kezelésére, más képviselőtársam fogja legjobb tudomása szerint észrevételeit megtenni.

T. képviselőház! Nem én mondom, a nemzetgazdaságtan állította fel azt a nagy elvet, hogy mindazon erdők, melyek az állam, községek, vagy egyéb testületek kezében vannak, feltétlenül úgy kezelendők, a mint azt a közgazdaság érdekei megkövetelik és hogy ezek ne képezzék a nyereszkeszközét. S ezen elv nagyon üdvösen van így felállítva, mert a nemzetgazdaságtannak mulhatlan és megczáfolhatlan alapfeltétele és törvénye azt tartja, hogy a termelés legyen leghatályosabb, leggazdagabb, a jövedelem eloszlása legyen legigazságosabb és a fogyasztás legésszerűbb. Ezen magasztos és hazafias elvet a t. képviselőház és a nemzet osztatlan tetszésére a t. közmunka- és közlekedési miniszter ur hazafiasan érvényesítette a maga ressortjában, t. i. az állam vasutak kezelésénél akkor, midőn ő a fiskális jövedelemnek és szempontoknak némi kockázatával, kizárólag a közgazdasági érdekekre fektetvén a fősúlyt, igyekezett azoknak kedvezni azzal, hogy a szállítási díjtételeket mérsékelte s valamint minden igaz hazafias törekvést, hasonlóképp az ő hazafias törekvését is végeredményben kettős siker koronázta. Az egyik az, hogy a szállítási díjtételek leszállításával az állampolgárokon segített, a másik az, hogy az államnak 360.000 frtot meghaladó több jövedelemmel számolt be és ezért közérdek szempontjából is én a t. közmunka- és közlekedési miniszter urnak ezennel tiszteletteljes elismerést szavazok.

Hanem t. ház ismertem én nagylelkű magánzókat is, a kik a közgazdasági érdekek hazafias tekintetét még saját magán

ügykörükben is igyekeztek érvényesíteni és ezt nemes ambíciójuknak tartották, midőn erdőik fatermékeit, különösen pedig erdőtlen vidékeken és e szerint tehát nagybecsű termékeket életfogytiglan nem engedték egy tömegben elárusítani a kereskedők javára azon nemes szándékból, nehogy a részletes eladásnál felmagasított, fokozott mesterséges áron kerüljön eladás alá; (Helyeslés a szélső baloldalon) hanem mindenkor megengedték azoknak részletekben való eladását a vidék fogyasztói szükségleteihez mérten és azért ezen nagylelkűek azon vidék feltétlen elismerésében és tiszteletében részesülnek. Mennyivel inkább van tehát hivatva, mondhatnám erkölcsileg kötelezve arra az állam, hogy a közgazdasági érdekeknek megfelelőleg kezelje az állam erdőtermékeit, vagyis, hogy a termelt faanyagoknak, különösen oly vidéken, hol nagy területek erdőtlenül fekszenek, az államkincstár erdőinek fáit a nemzetgazdaság törvényeinek megfelelőleg és a közgazdaság érdekei szerint értékesítsék. Ezt tenni, t. ház a kormánynak annál inkább kötelessége ott, a hol a faszükséglet a geographiai, ipari, építkezési és egyéb viszonyainál fogva teljesen megfelelni képes az állam fatermelési arányainak; annyival inkább kötelessége az államnak tenni ezt, mennél kétségtelenebbül igaz marad az, hogy mindaz, a ki az államnak terheit viseli, annak jótéteményeiben is részesülni jogosítva van és mennél kétségtelenebbül igaz marad az, hogy ha már az állam szükségének fedezése czimén magának állampolgáraival szemben megenged bizonyos monopoliümokat és azt jogosoknak tartja, viszont az állampolgárokat egyesek jogosulatlan monopoliümaitól megóvni, nem pedig azoknak őket kiszolgáltatni kötelessége. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ezen szempontból veszem én fel t. képviselőház a kritikát az ungvári kincstár uradalmi erdőkezeléssel szemben, hol évtizedek óta azon szokás divik, hogy az összes erdőtermék-, épület-, tüzi-, mü- és fűrészelt faanyagokat egyes kereskedő firmának egy tömegben szokták elárusítani és ezen manipuláció divik ezen ungvári uradalomban közvetlenül a szomszédságban levő oly vidékkel szemben, mely Debreczentől éjszak-keleti irányba 70 □ mérföldnyi területen fekszik s mely területnek a statistika kimutatása szerint is alig 5⁰/₀-nyi terü-

lete van befásítva (Helyeslés a szélső baloldalon) s mely vidéknek közvetlen folytatása a Hajdu-, Jásznagykun-, Szolnok-, Békés-, Csanád-, Csongrád megyéken keresztül le Torontál és Bácskáiig mintegy 800 □ mértföldnyi területen teljesen erdőtelen és mely megyék mindannyian részint a Tisza folyó közlekedéséül, részint vasut által az ungvári kincstári uradalmi erdőséggel kapcsolatban lévén, mindannyian az ungvári faanyagokat igénybe venni szokták, mert nélkülözhetetlenek. Mondhatná valaki, t. ház, hogy az államnak bizonyos fix jövedelemre lévén szüksége, garantiákat kíván az iránt, hogy az összes mennyiségben keljen el fatermelése, és ezen garantiát másban, mint fatermelésének csak tömeges, együttes eladásában találja. Erre én egyszerüen csak azt felelem t. ház, hogy az államnak ezen garanciát különösen erdőtelen területen, ily speczialis szükségletre nézve, megszerzi az általános faszükség (Ugy van! a szélsőbaloldalon). Mert, ha viszonyítjuk a jelen költségvetési előirányzatot, az ungvári állandó kezelési 560.000 frt bevételt ezen általán jelzett 70 □ mértföldnyi, tehát 700.000 holdnyi terület lakosságának faszükségével, hol tűzifa, épület- és szerszámfa czimen ezen összegből holdjára csak 35 krajczár esik.

Azt hiszem itt már ezen bevételi bruttó-összeg azon 256.000 frt fedezve van, mert nem képzelek birtokot, a hol minden egyes holdat ezen faszükséglet czimén legalább is 35 kr ne terhelné. És ha ezen eladási szükséglet némi részben fedezetlenül maradna, azt hiszem pótolnák ezen rengeteg, fátlan, erdőtelen területen a cséplőgépeken kívül más gőzgépek és a minden harmadik falu határán zakatoló őrlő gépek, gőzmalmok füstölő kéményei. Hátha még kiemelem azt, hogy nemcsak a 70 □ mértföldnyi területen, hanem ezen túl is, le egészen Torontálig, Beeskerekig, minden egyes piaczkon az ungvári fát szokták elárusítani. Ennélfogva, t. ház, én lelkiismeretemben teljesen megvagyok nyugtatva a t. kormánynak azon aggályával szemben, melyet a fatermékek kelendősége iránti garancia szempontjából minduntalan hangoztatni szokott, és nem látom alapos okát annak, miért ne honosítaná meg a t. kormány különösen ezen a vidéken a fatermékek elárusításának azon módozatát, mely a közgazdasági érdekeknek leg-

inkább megfelel, a melyet maga a nemzetgazdaságtan törvénye is előír.

Ezen erdőtermékeknek illetén tömeges eladása a dolog természeténél fogva monopoliumot szokott inaugurálni, a mely minden concurrentia kizárásával, a közgazdasági válságnak teljes ignorálásával évenként fokozódó magasabb és magasabb árakon szokta juttatni a faterméket, tehát mint elsőrendű életszükségleti anyagot, a fogyasztó közönség használatára. Tehát nem elég, hogy kivagyunk szolgáltatva közgazdaságilag Ausztriának, kivagyunk szolgáltatva sok tekintetben bizonyos állami monopoliumoknak, hanem még ezenfelül kivagyunk szolgáltatva elsőrendű életszükségleti cikkek beszerezhetése czimén a magán monopoliumnak is.

De hát, t. ház, a kormány ezen fatermékek elárusításánál nagyon jól igénybe vehetné a kereskedelem minden ágazatát. A világ minden részeiben előnnyel igénybe szokták venni ezen módozatot, t. i. a közvetítés módozatát bizományi üzletek alakjában.

Azt hiszem, t. ház, hogy sikerült bebizonyítanom, hogy az ungvári kincstári uradalmi fatermékek értékesítése körül a kormány a közgazdasági szempontokat teljesen mellőzte. Nehogy azonban a kormány által ezen előterjesztésemre adandó válasz állításomat megczáfolja, bocsánatot kérek, hogy az általam elmondottakat specialis indokokkal is igazolhassam. Midőn vidékünkön általánossá lett a panasz, hogy a fatermékek ára évről-évre elviselhetlenebb lesz, ezelőtt mintegy 4 évvel a kisvárdai gazdakör hivatva érezte magát kérvényt beadni a miniszteriumhoz azon czélból, hogy a fatermékek elárusításának oly módját rendelje el, hogy a fogyasztóközönség a tariffális árakon, legfeljebb a vasuti díjak s a regie hozzászámításával juthasson azokhoz. Ezen kérvényre nem a miniszteriumtól, hanem az országos főerdőmesteri hivataltól érkezett válasz, a melyben az mondatott, hogy a kisvárdai gazdakör kívánságának teljesítésére két mód van. Az egyik a házi kezelés, a másik pedig a bizományi üzlet. Mindakettőt megkísérlették, de egyik sem vált be a kincstár javára, s így nem marad más hátra, mint a tömeges elárusítás. E felelettel a kisvárdai gazdakör nem lehe-

tett megelégedve s kérvényét a parlament elé terjesztette. A képviselőház ezen kérvényt a kormánynak intézkedés végett kiadván, megérkezett a válasz magától a földmivelés minisztertől. E válasz így hangzik: Hajlandó vagyok a kisvárdai gazdakör tagjainak a következő feltételek alatt a tariffális árakon épületi- és tűzifa-anyagot kiszolgáltatni. Itt azonban meg kell jegyezni, hogy a kisvárdai gazdakör nem Cicero pro domo saját tagjai, hanem az összes fogyasztók számára kérte annak engedélyezését. A feltételek a következők: „Minden gazdaköri tag tartozik a jövő évi faszükségletét az előző évi szeptember 25-éig saját választmányára, illetőleg elnöksége útján directe hozzám felterjeszteni“. No t. ház, maga ez az első feltétel azonos kérésünk teljesülésének lehetetlenné tételével, mert aki szeptember 25-én túl ég le, vagy ezentúl inaugural gazdaságában új ágakat, a melyek épülési szükségletekkel állanak kapcsolatban, miután csak a jövő év szeptember 25-éig terjesztheti be kívánságait, mintegy három év múlva érheti el a célját.

A második feltétel így szól: „Minden megrendelő gazdaköri tag a megrendelt famennyiség értékének $100/0$ -át tartozik a kincstári uradalmi hivatalnál befizetni“. Na! ez még csak hagyján.

A harmadik feltétel: „Az így megrendelt és már kikészített faanyagokról vett értesülése folytán tartozik az összes megrendelt fa összes értékét egyszerre és előre lefizetni“. Ez már kissé erős dolog, különösen akkor, a midőn az a vevő kereskedelmi firma, hiszem, csinos előzetes hitelben részesül és csinos hátralékos összegekben is, a mit egyébiránt természetesen tartok, mert a hitel a kereskedelemnek és forgalomnak életető elemeül van elismerve, mert ez legtöbb esetben elkerülhetetlen, gyakran indicált, hogy a kereskedelmi viszonyok hitellel segítettessenek. Ez rendjén van, de akkor, hogy ha a vevő földbirtokos gazda, a ki pl. egy ezer holdas birtokba évi, legfőlebb 400 frtnyi faszükségletére, melyet azonnal ingatlanába beépít, némi kis várakozásra igényt nem tarthatna, azt valóban belátni nem birom. Mert e csekély összeg ingatlanába beépítve legjobb hypothékául szolgálhatna az államnak, míg azon forma, a melyen a fa előzetes hitelek és fizetési hátralékok mellett a

kereskedőnek kiadatván, azonnal ingóvá, nem gyakran illóvá is válik. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Ennélfogva nem látom át, hogy mért legyen kevésbé nagylelkű, illetőleg kislelkű a földbirtokos gazdával szemben, a ki ily csekély arányokban venné igénybe ez értéket hitelbe s azt ingatlanába beépíti.

És most következik a 4-ik, mondhatom legczifrább feltétel, mely ekként szól: „Az így megrendelt és már 10⁰/₀-nyi érték előleges befizetésével biztosított famegrendelés azon esetben, ha az illető megrendelő elszállítani elmulasztaná, azon fának elviteléről a gazdakör választmánya és elnöke solidaris kötelezettsége mellett erkölcsi és anyagi garanciával tartozik“. E feltétel szokatlanságánál fogva olyan, hogy én annak bírálataiba nem bocsátkozom, hanem annak megítélését a t. ház bölcsességére bízom. Annyit azonban szükségesnek látok megjegyezni, hogy e feltételek összege azonos kérelmünk teljesítésének teljes lehetetlenítésével és azt is szükségesnek látom megjegyezni, hogy e feltételek egytől egyig a kisvárdai gazdakör választmányának minden egyes tagjában méltó indignatiót provokál. Ezek után azon reményben t. ház, sikerült bebizonyítanom azt, hogy e téren különösen és specialiter e fátlan és erdőtlen vidékkel szemben az erdő kezelésnek illetén manipulációja legkevésbé sem vall arra, mintha a kormány itt a közgazdasági érdekeket tartotta volna szem előtt, azon reményben tehát, hogy a t. házat előterjesztésem, indokaim alaposágáról meggyőzni szerencsés lehettem, bátor vagyok az államtitkár urat arra kérni, hogy e szerződéses viszony lejártával a mi 1891. végezetével fog bekövetkezni, méltóztassék a fatermések értékesítésének oly módját inauguralni, hogy a fogyasztó közönség méltányos tarifális áron juthasson hozzá, mert ez alkotmányos aerában ehhez némi kis igényünk mégis csak lehet. Ajánlom kérésemet az államtitkár ur figyelmébe. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Elnök. Szólásra senki sincs feljegyezve, ha tehát szólni senki sem kíván, a vitát bezárom. Szó illeti még a miniszter képviselőjét és az előadó urat.

Josepovich Géza jegyző. Matlekovits Sándor államtitkár!

Matlekovits Sándor államtitkár: T. ház! Csak röviden akarok azokra válaszolni, a miket a t. előttem szóló az ungvári erdőket illetőleg felemlített. (Halljuk!)

A mi az ungvári erdőket illeti, azok, a kik azt a vidéket ismerik, tudják, hogy ez erdők a legszerencsétlenebb helyzetben vannak, a mennyiben minden oldalról fenyegeti őket a concurrentia és a magánbirtokosok érdeke is összeütközik az övékkel. Az ungvári erdők területe 172.000 katasztrális hold; évi fatermése 133.000 m^3 , a melyből 22.000 m^3 fát egyáltalán nem hozhat forgalomba.

Polonyi Géza. Tessék megkérdezni a szolnoki fakereskedőket!

Matlekovics Sándor. A mi a szolnoki fakereskedőket illeti — és itt mindjárt áttérek arra a vádra, hogy az állam monopolisztikus irányt követ — megjegyzem a következőket. Ha az állam minden erdőt egy kereskedő kezébe adna, lehetne szó monopoliumról. (Ugy van! jobbfelől.) De ha különböző erdőigazgatóságok különböző egyéneknek adnak kizárólagos jogot, ezzel éppen a legnagyobb concurrentiát idézik elő. Monopoliumról tehát szó sem lehet. (Helyeslés jobbfelől.)

A mi azt illeti, hogy bizonyos vidékek nem birnak erdőkkel és azért iparkodják az állam, hogy oda is olcsó fa jusson, megjegyzem, hogy az állam, mint magán birtokos első sorban privát érdekeit tartja szem előtt, de ezzel kapcsolatban természetesen tekintettel kell lennie a közgazdasági érdekekre is. A mi a privát értékesítést illeti, az ungvári erdők oly rosszul jövedelmeznek, hogy a sorba hátulról kezdve 4—5-ik helyen állanak s így szó sem lehet arról, hogy jövedelmező vállalat volna.

Ott van a concurrentia nemcsak a lengyel fával, hanem a magyar birtokosok fájával is, pl. a munkácsi uradalomával.

A mi a közgazdasági értékesítést illeti: a kormánynak két szempontból kell kiindulnia. Az egyik, hogy ne rontsa a magán erdőbirtokosok erdei jövedelmét. Ez pedig igen lényeges momentum. Mert ha oly magánbirtokos, mint az állam, melynek 2 millió holdnál több erdeje van, a magánerdőkkel kezd concurrálni, a magánerdőknek alig lehet jövedelmök.

A másik szempont, melyet figyelembe kell venni, az, hogy az illető vidékek, Munkács és környéke az állami erdők értékesítéséből jövedelmet huznak. Maguk az ungvári erdők 1500 munkást vesznek igénybe, a kiknek állandó foglalkoztatásáról az államnak kell gondoskodni.

Az, hogy minden egyes vidéken olcsó fához jusson a közönség, oly feladat, melyet szóba hozni épen Ungvárnál lehetetlen, a hol jövedelmező erdőkezelésről nem lehet szó.

A mi pedig a kisvárdai gazdakör ügyét illeti, én úgy tudom, hogy a gazdakör köszönetet is mondott a miniszterium által megadott engedményekért. (Derütség a jobboldalon.)

Hogy igénybe nem vették az illetők. annak egészen más az oka, nem a feltételek, mert lehetetlen, hogy ha az állam nem rendez be minden fogyasztási helyen kereskedést, az egyesek az ungvári piaczról lássák el szükségüket.

Ezeket kívántam tájékozásul felhozni. (Helyeslés jobbfelől.)

Lipthay Károly. T. ház! Engedelmet kérek, hogy félremagyarázott szavaim helyreigazítása czéljából felszólaljak, s megkísértem, a mennyire hallanom sikerült államtitkár ur czáfolatait, azokra válaszolni. Azt méltóztatott mondani, hogy — a mint emlékszik — a kisvárdai gazdakör köszönettel fogadta a miniszter ur intézkedését. Én tökéletesen illő dolognak tartom, hogy ha valahára hosszú — nem mondom vitatkozás — hanem feliratváltás után, két esztendei vajudás után a t. miniszter ur engedett ezen feltételekből, nevezetesen azt, hogy a megrendelt fáknak át nem vétele esetében a gazdakör választmányának solidaris kötelezettsége mellett az erkölcsi garanciát elengedte. Hogyha ezt köszönettel fogadtuk, azt hiszem, hogy evvel be nem ismertük az eljárás jogosultságát, legfeljebb az ildomosság törvényét tartottuk meg.

A mi az államtitkár ur azon ellenvetését illeti, hogy nagy a concurrentia a lengyel fával, arra nézve csak azt jegyzem meg, hogy a lengyel fával való concurrentia egyedül az ungvári piaczon van, melyet tengelyen szegény kis ökröcskéken szoktak oda szállítani, de Ungváron tul az sem terjed. Szerencsés voltam jelezni, hogy Ungvár közvetlen szomszédjában 70—80 mértföldnyi távolságban szokott az ungvári fatermék

igénybe vétetni, és ha oly nagy concurrentia van, melynélfogva a kincstári uradalom nem képes fatermékét teljes mértékben értékesíteni, miért méltóztatik akkor a gazdakör igényeit oly neheztítő feltételekhez szabni, hogy alig juthatnak hozzá, hogy valósággal lehetetlenség hozzájutni. Ezeket lévén bátor megjegyezni, kijelentem, hogy engem az államtitkár ur e tekintetbeni czáfolata nem nyugtatott meg, hanem ismételve kérem a t. házat, méltóztassék utasításul adni a kormánynak, hogy ezen szerződési viszony lejártával, melyet mi fogytig respectusban tartani készek vagyunk, olyatén módosításokat méltóztassék a fatermék értékesítésénél inauguralni, melyek a közgazdasági érdekeknek megfelelőleg minden egyes fogyasztónak hozzájutását a tarifális méltányos árakhoz lehetővé tegye. (Élénk helyeslés szélso balfelöl.)

Láng Lajos előadó. Méltóztassék megengedni, hogy rövid megjegyzést tegyek azokra, miket Liphay Károly t. képviselőtársam mondott.

A ki a mi üzemeinket s azoknak költségvetését évek hosszú során át tanulmányozza, arra a meggyőződésre fog jutni, hogy kevés üzeme van a magyar államnak, mely azzal a budgetalis correctséggel vezetettnek, mint épen az erdei. Az erdészeti országos budget tételeink közül azoknak egyike, melyeknél az előirányzat a legpontosabban tartatik meg, és melyeknél egyszersmind az államnak fiskális érdekeire, a mellett, hogy másrészt a közgazdasági érdekek is megóvatnak, kellő tekintet van.

Azt, hogy az erdőgazdaság terén mi történt, újabban nem szükség részletezni, és hogy a mellett e kezelésnél az állam fiskális érdeke nem tévesztetik szem elől, ezt hibának nem tartom. (Helyeslés jobbfelöl.) Mert ha arról van szó, hogy az államnak mindig nagyobb és nagyobb szükségletei vannak és ha az állam mindig újabb és újabb terheket kénytelen polgárainak vállaira rakni, mindenesetre figyelembe veendő, ha oly üzletág van, mely az államnak tisztességes jövedelmet nyújt. Ezen jövedelem csökkentése azzal járna, hogy más terheket emelni kellene. Az pedig, ha itt vagy amott olcsóbbá és hozzáférhetőbbé akarjuk tenni a fogyasztókra nézve a fát és mind-

amellett azt gondoljuk, hogy ezen üzletág jövedelme nem lesz kisebb, azt hiszem oly illusio, a melybe senkisémm ringathatja magát jogosan.

Én tehát mindezek alapján, t. ház, ezen üzemet, melyet ismétlem összes költségvetési tételeink között, a leghelyesebbek egyikének tartok, elfogadásra ajánlom és a határozati javaslat illetve utasítás mellőzését kérem. (Helyeslés a jobboldalon).

Elnök. A tétel nem támadtván meg, megszavaztatik 4,271.701 frt.

Josipovich Géza jegyző: (olvassa) Bevétel 6,524.367 frt.

Elnök. Megszavaztatik.

Josipovich Géza jegyző: (olvassa) Erdőfelügyelőségek. Rendes kiadások: XVIII. fejezet, 7. czim. Személyi járandóságok 108.000 frt.

Elnök. Megszavaztatik.

Josipovich Géza jegyző: (olvassa) Dologi kiadások 900 frt.

Elnök. Megszavaztatik.

Josipovich Géza jegyző: (olvassa). Együtt 117.000 frt. Országos erdei alap. Rendes kiadások: XVIII. fejezet 8. czim. Rendes bevételek VII. fejezet, 6. czim. Kiadás 50.000 frt.

Elnök. Megszavaztatik.

Josipovich Géza jegyző: (olvassa) Bevétel 50.000 frt.

Elnök. Megszavaztatik.

L a p s z e m l e.

(I.) **Mily tapasztalatok szereztek az utolsó időkben a fa elárusítását illetőleg?** Erre nézve a cseh erdészegylet mult évi közgyűlésen Fiscali a következőket adta elő. Tanulságos az ránk nézve is, mert majdnem tökéletesen rá illik a mi viszonyaikra.

A fa kelendősége azon erdőbirtokosokat érdekli, a kik pénzgazdaságot folytatnak, nem pedig azokat, kik terményeiket magukat fogyasztják el.

Azon fanemüek piacra hozására, melyeket áruba bocsátani szokás kétféle út áll rendelkezésre: a kivitel idegen országokba s az eladás belföldi fogyasztók v. i. olyanok részére, kik maguk fát nem termelnek.

A fa kivitele s azzal szemben jó pénz behozatala az országba a saját s illetve az országos szükségletén felül való termelésen alap-szik; boldog az az ország a melyik valamely fő szükségleteti cikk tekintetében ezen állapotban van s a mellett túltermelését pénzze tenni is képes.

A kivitelnél mindenek előtt a vám viszonyokkal kell számot vetni, azután pedig a szállítási eszközökkel, nevezetesen a vasutakkal.

Ha a vámok, különösen a németországi vámok hatását akarjuk bírálni, különbséget kell tennünk fa terményeink között azok használati minőségét és a keresletet illetve.

Mindenek előtt a finomított, m. p. a faipar utján finomított fa jó tekintetbe, nevezetesen a fűrészáru. Hogy a 6 márkás vám köbméterenként fűrészárunk kivitelét úgy szólván tönkre tette, azt mindenki tudja, a kinek fűrészze van és kivitelre dolgozott.

A kivitel megnehezítése s egy szólván lehetetlenné tévése ez irányban azonban nemcsak az erdőt és annak birtokosát sujtja, hanem sujtja egyuttal közvetve a népesség jólétét is; mert az egész ipari nyeresmény, a mely a nyersanyag kikészítése által létre jó kezeinkből kiragadtatott és a szomszédok kezébe játszatott. Nemcsak azon közvetlen kár miatt van azonban okunk panaszkodni, melyet szenvedni kénytelenek vagyunk az árak esesése folytán; hanem a vállalkozási vesztség miatt is, a mely nem marad egyedül az erdőbirtokos kezében, hanem jórészt a faiparosok kezébe megyen át, s a köznép részére elmaradt munkabér miatt, a melyre a rönkök és fűrészáruk szállításánál szert tett s a melyből jó részt élt.

Jobbán állunk a nyers faanyagok s illetve azok tekintetében, a melyek fejszével készítettnek elő. A minőleges fák (Qualitätshölzer) v. i. azok, a melyeket északi Csehország különösen ritka jóságban állit elő, s a melyeket a szomszéd országokban nem kaphaták sem a szükséges mennyiségben sem pedig azon kitünő minőségben; alig szenvedtek. Ezek közé számítja Fiscali mindenek előtt az értékes és nagy méretű luczfenyő hajó-építésifákat s a vasutak szükségletére szolgáló erdei fenyőszínfát (Kernkiefern). Ezen fák megtartották árukat azon könnyen felfogható okból, mert a legközelebbi határon túl nem kaphatók. Levelet tudna felmutatni, melyben tudósítják, hogy a régi árakon nem kívánnak változtatni s a vámot magukra veszik a fa kitünő minőségére való tekintetből. A mi a nyers, bárdolatlan fából legtöbbit szenvedett, az annak mindenütt kapható vékonyabb minősége.

Legnagyobb kárt szenvedtek az erdőbirtokosok a közgazdasági viszonyok hányatlása folytán. A belföldi fogyasztásnak kétféle módzata van: a fogyasztás nagyban és a fogyasztás kicsiben, a mely utóbbi azonban részeiben ugyan csekély, de számának nagyságánál fogva jelentékeny tényező.

Nagy fogyasztók a nagy iparosok, nevezetesen a mezőgazdaságiak s másodsorban a vasutak. Hogy a nagy ipar, nevezetesen mint erdei fogyasztó visszamaradott, az könnyen érthető. A kinek főlöleges pénze nincsen, az nem vásárol semmitsem. Mezőgazdaságunk pang, s pang vele a rá támaszkodó ipar s mind az, a mi számára valamit szállított, benne kelendőségének forrását találta. Uj gyár nem épül, sőt több felhagy a munkával. Kibővítés, javítás, átalakítás a legkritkább esetben, és a legkisebb mértékben történik. És hogy vagyunk a vasutakkal? A mezőgazdasági ipar hanyatlása folytán szenvedtek azok is, csökkenvén a szállítás s most takarékoskodnak a lehető legnagyobb mértékben. Nevezetesen azon pályák, a melyek iránya nem esik a nagy utak irányába, t. i. a vidékiek, a melyek leginkább a földterményeinek szállításával foglalkoznak; nem dobják ki talpfáikat, a mig csak tökéletesen hasznavehetlenné nem váltak. Impregnálják azokat, s mindenképen azon vannak, hogy fát takarítsanak meg.

A mi a kicsiben való fogyasztást illeti, különösen a vidéken, ki ott fő fogyasztója az épület fának, a tűzifának? A paraszt. Mily állapotba jutott e nép osztály pár év óta? Hogy legyen az képes valamit tenni gazdasága bővítésére, javítására, saját kényelmére a mai viszonyok között? Akkor épít biz az, mikor a régi összedül, a többit pedig jobb időkre hagyja.

Hogy állunk a tüzelő fával? Az még mindig a helyi fogyasztásra szorul. Csak kevés erdőbirtokos van azon helyzetben, hogy nagy városba szállítson, nevezetesen az, a ki azt vizen teheti; a kinek vasuton kellene szállítani, az korlátolva van a távolság által, jól tudván, hogy ha alig 100 kilométerre szállitana, fájának értékét a vas-pálya igazgatóságának fizetné oda.

Ehez jó még, hogy az ipar pangása folytán főlölegessé vált kőszenet olcsó áron dobják a piacra, szállítási kedvezményekben részesítik, s ezzel a fát még a családi tüzhelyről is leszorították.

Ezek bizony szomorú viszonyok nemcsak az erdőbirtokosakra nézve, hanem egyáltalában az egész országra nézve, mert az általános nemzeti jólét csökkenését manifesztálják.

A fáciája a dolognak az, hogy a fa kelendőségi viszonyok az utolsó években igen rosszak lettek, s hogy csak is azt lehet kívánni, hogy a vámtételek elviselhető mértékre szállittassanak le, s hogy a közgazdasági viszonyok annyira javuljanak, a közjólét annyira emelkedjék, hogy mezőgazdáink ismét erőseké és fogyasztóképesekké váljanak. Ha a mezőgazdaság virulni fog az erdőszet is fellendül.

(Kon.) **A felső-ausztriai vasutmenti véderdők.** A felső-ausztriai vasutak mentén fekvő s részben a vasuti kincstár, részben pedig magánosok tulajdonát képező azon erdőkre nézve, melyek a vasuti

épitmények s a közlekedés biztonsága szempontjából tilalom alá lettek helyezve vagy kihasználásuk bizonyos feltételekhez van kötve, egy őrzési és kezelési utasítás áll fenn, melyet a következőkben megismertetni érdemesnek tartunk.

Az erdők felügyelete és őrzése erdőfelügyelőkre és felügyelői segédekre van bízva, kik jelentéseiket az illető pályafenntartási közeghez, illetve a forgalmi igazgatósághoz nyújtják be.

Az utasítás második része a kezelési szabályokat tartalmazza és külön tárgyalatik benne a szigoru tilalom alatt álló erdők kezelése, külön a mérsékelt tilalom alattiaké és külön fejezet tárgyalja a szálerdőnek középerdőüzemmé való átalakításának teendőit.

a) A szigoru tilalom azon erdőkre lett kiterjesztve, melyeknek vigyázatlan vagy hibás kezelése nemcsak a talaj elparlagosodását és elszegényedését vonhatná maga után, de annak meglazítása, esetleg elmosása is bekövetkezhetnék. Ide tartoznak a déli fekvésű, meredek hegyoldalakon, laza, köves, vízmosásos talajon álló erdők s az olyanok, melyeknél lavinák keletkezése és kövek leomlásától lehet tartani. Az ilyen erdők kezelésére vonatkozólag következő utasítás áll fenn:

1. A szigoru tilalom alatt álló erdők felügyelete egy szakképzett erdészre van bízva s melléje megfelelő számú segéd személyzet van rendelve.

2. A véderdők rendes száraló üzemben kezelendők.

3. A jelenleg szálerdőüzemben kezelt erdőknél a rendes száraló üzembe való átmenet olyképp eszközendő, hogy az olyan vágható és közel vágható állaboknál, melyekben előserdény még nem mutatkozik, az előkészítő illetve vetővágás segélyével a területnek természetes uton leendő felújítása biztosítva legyen.

4. Ha azonban a termőhelyi- és állabviszonyok a természetes felújítást kétségessé tennék, a magfák védelme alatt kell mesterséges serdényt létesíteni.

5. A meglévő tisztások mesterségesen, vetés vagy ültetés útján erdősitendők be.

6. A tenyésztendő fanelek megválasztásánál tekintettel kell lenni a termőhelyi viszonyokra és a természet által választott fanelemekre; ezek között rendszerint a bükk részesül előnyben.

7. Az évi fahozam a gazdasági terv alapján mindenkor pontosan megállapítandó.

8. Az évenként kihasználható famennyiség a véderdőknél alkalmazott személyzet által kijelölendő s az ellenőrzési bélyeggel ellátandó.

9. A döntésnél és szállításnál a b) alatt felsorolt szabályok tartandók szem előtt.

10. Az oly helyeken, a hol a döntés nehézségekkel jár és azonkívül veszélyes, az illető szakközeg utasítására külön e célra kiszemelt, gyakorlott favágók alkalmazandók.

11. A tuskók 1-26 *m* magasságban hagyandók vissza.

12. Az erdei legelő szigoruan tiltatik; szükség esetén a véd-erdők a legelőmarha behatolása ellen bekerítendők.

13. Az alomszedés csak azon esetben engedtetik meg, ha annak megvonása létkérdést képez az illető erdőbirtokosra nézve és akkor is csak a kezelő személyzet által kijelölt helyeken.

14. A lombgyűjtés csak őszkor engedtetik meg, a gyűjtésnél pedig ritka kötésű seprűk használandók s a heverő kövek biztos helyzetben hagyandók vissza.

b) A mérsékelt tilalom azon erdőkre terjed ki, a melyekben a pályatest és a forgalom csupán vigyázatlan döntés és szállítás által lehet veszélyeztetve. Ezekre nézve a következő szabályok állanak fenn:

1. A döntésnek vagy magas és nedves hónál vagy száraz időjárásakor kell történnie; a lombfák még teljes lombdisz mellett döntendők.

2. A döntés akkép eszközlendő, hogy a törzsek le ne csússzassanak.

3. A szén- és tűzifa csak részben tisztítandó meg a galyaktól s 3—6 láb hosszú tönkökre fűrészselendő.

4. A tönkök a döntés helyén hasítandók s a hasított fa szilárd sarangokba rakandó össze.

5. Az épület- és haszonfának szánt törzsek kiszállítása csak egész hosszban és magas hó mellett vagy száraz időben van megengedve.

6. A hosszú fa szállítása vízszintes, illetve ahhoz lehetőleg közel eső irányban történjék.

7. Ha azok lecsuszásától lehet tartani, akkor vagy csuszatókban vagy köteleken bocsájtandók le.

8. Utkanyarulatoknál a hosszú fa lecsuszása ellen kerékvetőoszlopok alkalmazandók.

9. A szén- és tűzifa szállításánál ugyanazon szabályok tartandók szem előtt, de alkalmas terepviszonyok mellett száraz csuszatók alkalmazása is meg van engedve.

10. Mindezen teendők a pályafelügyeleti személyzetnek 24 órával előbb bejelentendők.

11. Ha a fa kihozatala közvetlenül a pályatest felett történik, a pályatestre egy vasuti ór állítandó, ki egy negyedórával a vonat érkezése előtt egy jel által a munkát beszüntetni tartozik.

12. Fölötte veszélyes helyeken, a hol ilyen elővigyázat sem volna elegendő, a fa kihozatala csak oly időben engedtetik meg, midőn vonatok nem közlekednek.

13. Ugy a döntés és kihozatal előtt, valamint azután is a lazán heverő kövek szilárd állásba helyezendők.

14. A döntés és szállítás a véderdők felügyeletével és őrzésével megbizott személyzet jelenlétében történik s netaláni új szállítási eszközök berendezéséhez mindenkor a politikai hatóság engedélye szükséges. („Ber. d. Forstver. fr. Oest. ob d. E.“.)

Adatok az „Erdészeti műszótár“-hoz.

I. Debreczenből.

A Debreczenben meghonosított, mintegy 30 ákáczfaj közül magyar nevét az alább felsoroltaknak hallottam :

Agász = ákác (Robinia) általában, de legtöbbnyire a közönséges vagy fehér ákácot (*R. pseudoacacia*) értik alatta.

Arany ákác = *R. aurea*.

Bodros, fodros vagy göndör ákác = *R. crispa* és *tortuosa*.

Enyves vagy ragadós ákác = *R. viscosa*.

Ernyős ákác = *R. Guindiana*. Paropli ákácznak nevezi biz ezt a legtöbb czivis, de olyan is akad, a ki e jó magyar szó helyett, „ernyöt“ mond, épen mint czivis helyett polgárt.

Feketé ákác = *R. nigra*.

Kislevelü ákác = *R. microphylla*.

Jegénye ákác = *R. pyramidalis*.

Meddő ákác = *R. ps. infructa*.

Széleslevelü vagy nagylevelü ákác = *R. latifolia*.

Szomorú ákác = *R. pendula*.

Rózsás ákác = *R. hypsida*.